

чої та розпорядчої діяльності органів виконавчої влади з метою владно-організуючого впливу на суб'єктів земельних правовідносин з приводу прогнозування, програмування та планування у сфері використання й охорони земель, моніторингу земель, ведення державного земельного кадастру, стандартизації та нормування, контролю.

У монографічному дослідженні запропоновано визначення низки понять, які можуть збагатити земельно-правову науку. Так, зокрема під поняттям «управлінські правовідносини у сфері використання й охорони земель» автор розуміє врегульовані нормами земельного права суспільні відносини, які забезпечують реалізацію публічних інтересів, однією з обов'язкових сторін яких є наділені владними повноваженнями органи виконавчої влади з приводу здійснення ними прогнозування, програмування та планування; моніторингу земель; ведення державного земельного кадастру; стандартизації та нормування; контролю. Слушною є пропозиція Д. Бусуйок щодо необхідності розглядати сервісні правовідносини у сфері використання й охорони земель як врегульовані нормами земельного права суспільні відносини, які забезпечують реалізацію приватно-публічних інтересів, однією з обов'язкових сторін яких є наділені публічними повноваженнями органи виконавчої влади або суб'єкти, які діють від імені держави з приводу надання зацікавленим суб'єктам таких земельних адміністративних послуг: проведення державної реєстрації прав на нерухоме майно, у тому числі прав на землю та їх обтяжень; проведення державної експертизи землевпорядної документації; проведення агрохімічної паспортизації земель сільськогосподарського призначення; проведення видачі кваліфікаційних свідоцтв; надання сільськогосподарських дорадчих послуг; проведення видачі дозволів на зняття та перенесення ґрунтового покриву (родючого шару ґрунту) земельних ділянок.

Незважаючи на ці та інші теоретичні і практичні положення, які заслуговують на увагу, необхідним, на наш погляд, є уточнення деяких висновків, до яких дійшла авторка. Так, на думку Д. Бусуйок, до земельних адміністративних послуг належать: проведення державної реєстрації прав на нерухоме майно, у тому числі прав на землю та їх обтяжень; проведення державної експертизи землевпорядної документації; проведення агрохімічної паспортизації земель сільськогосподарського призначення; проведення видачі кваліфікаційних свідоцтв; надання сільськогосподарських дорадчих послуг; проведення видачі дозволів на зняття та перенесення ґрунтового покриву (родючого шару ґрунту) земельних ділянок. При цьому, досліджуючи правові проблеми розвитку сервісних відносин у сфері використання й охорони земель, автор провадить визначення лише правового регулювання сервісних відносин у сфері державної реєстрації прав на землю та їх обтяжень, а також правових аспектів сервісних відносин щодо надання сільськогосподарських дорадчих послуг, залишаючи поза увагою правові проблеми розвитку решти видів земельних адміністративних послуг.

Слід зазначити, що висловлені зауваження мають дискусійний характер або потребують додаткового обґрунтування. Дослідження здійснено на рівні, що вимагається для такого виду робіт. Монографії притаманний належний рівень новизни, а представлені авторкою наукові результати, висновки та практичні рекомендації обґрунтовані й достовірні. Робота є науковим дослідженням, що сприятиме вирішенню нагальних правових проблем у науці земельного права щодо управлінських та сервісних правовідносин у сфері використання й охорони земель.

Дослідження, здійснене Д. Бусуйок, має сприяти підвищенню ефективності правового регулювання земельних відносин в Україні. Вважаємо, що воно буде корисним не лише для практиків і теоретиків у сфері земельного права, а й для студентів вищих навчальних закладів та приверне їхню увагу до таких перспективних галузей права, як земельне, аграрне та екологічне.

О. Ф. МЕЛЬНИЧУК

Ольга Федорівна Мельничук, доктор юридичних наук, доцент, декан факультету менеджменту та права Вінницького національного аграрного університету

ТЕОРЕТИКО-ПРАВОВІ ЗАСАДИ НАЦІОНАЛЬНОЇ БЕЗПЕКИ УКРАЇНИ: ПРОБЛЕМИ ТА РЕАЛІЇ*

Революція гідності (листопад 2013 року – лютий 2014 року) проти корумпованої влади, яка, свідомо ігноруючи права, свободи і законні інтереси громадян, під тиском ззовні намагалася перешкодити європейському вибору Українського народу, відкрила перед Україною можливості для побудови нової системи відносин між громадянином, суспільством і державою на основі цінностей свободи і демократії.

Прагнучи перешкодити волі Українського народу до європейського майбутнього, Росія окупувала частину території України – Автономну Республіку Крим і місто Севастополь, розв'язала воєнну агресію на

© О. Ф. Мельничук, 2017

* Рецензія на кн.: Антонов В. О. Конституційно-правові засади національної безпеки України : монографія / В. О. Антонов; наук. ред. Ю. С. Шемшученко. – К.: Талком, 2017. – 576 с.

Сході України та намагається зруйнувати єдність демократичного світу, ревізувати світовий порядок, що сформувався після закінчення Другої світової війни, підірвати основи міжнародної безпеки та міжнародного права, уможливити безкарне застосування сили на міжнародній арені.

Російська загроза, що має довгостроковий характер, інші докорінні зміни в зовнішньому та внутрішньому безпековому середовищі України зумовлюють необхідність створення нової системи забезпечення національної безпеки України, що передбачає ця Стратегія.

Політика національної безпеки України ґрунтується на повазі до норм і принципів міжнародного права. Україна захищатиме свої фундаментальні цінності, визначені Конституцією та законами України, – незалежність, територіальну цілісність і суверенітет, гідність, демократію, людину, її права і свободи, верховенство права, забезпечення добробуту, мир та безпеку. Їх захист забезпечать ефективні Збройні Сили України, інші військові формування, утворені відповідно до законів України, розвідувальні, контррозвідувальні і правоохоронні органи держави, динамічний розвиток економіки України.

Враховуючи вищезазначене, монографічне дослідження В. О. Антонова на тему «Конституційно-правові засади національної безпеки України» має особливу актуальність в період розбудови суверенної, незалежної, демократичної, правової Української держави.

Як свідчить зміст монографії, в результаті проведеного дослідження автором здійснено теоретичне узагальнення й нове розв'язування наукового завдання, що полягає в розробці концепції конституційно-правових засад національної безпеки України.

Робота є цілком самостійним і цікавим дослідженням, у якому змістовно розкривається тема та викладено обґрунтовану авторську концепцію. Виклад матеріалу дослідження доступний, логічний та юридично професійний. У дослідженні автором послідовно розкриваються, аналізуються і аргументуються положення, що виносяться на захист. Її зміст доказово розкривається за допомогою методів емпіричного та теоретичного дослідження.

Зроблений автором висновок і узагальнення у творчій роботі відповідають загальному контексту та спрямованості дослідження. Теоретичний рівень і практична цінність наукових положень, висновків і рекомендацій, відображених у роботі, безпосередньо пов'язані з достатнім ступенем їх обґрунтованості й достовірності.

Представлена праця характеризується логічною побудовою структурних частин, чіткістю й аргументованістю викладених положень.

Перший розділ присвячений дослідженню теоретико-правових та методологічних засад національної безпеки, становленню основних етапів і розвитку загальної теорії національної безпеки, з'ясуванню теоретичних та практичних проблем у галузі національної безпеки української держави.

У другому розділі проаналізовані конституційні аспекти національної безпеки України та її інституційно-правовий вимір та досліджено структуру системи національної безпеки, її основні складові.

Третій розділ присвячений аналізу системи забезпечення національної безпеки. Зосереджена увага на дослідженні конституційних засад системи забезпечення національної безпеки, а також розглянуті основні об'єкти і суб'єкти системи забезпечення національної безпеки Української держави.

Завершується монографічне дослідження розділом, присвяченим конституційним основам забезпечення національної безпеки України.

У цілому монографічне дослідження В.О. Антонова є творчим, цікавим, багато в чому новаторським дослідженням, яке до того ж викладене гарною і стилістично привабливою мовою.

Підсумовуючи вищенаведене, слід зазначити, що монографія В.О. Антонова є комплексним, ґрунтовним дослідженням важливої наукової й практичної проблеми. Тому, без сумніву, ця монографія буде корисна не лише науковцям, а й викладачам юридичних вищих закладів освіти, аспірантам, здобувачам та практичним працівникам.